

Tarp Chicagos Lietuvių

Ką Matė Ir Nugirdo Reporteris

Vaizdelis iš lietuvių gyvenimo.

Andai į "Naujienas" atėjo laiškas, kuris buvo pažymėtas: Reporterui. Atpilėš Reporters konvertą, skaito. Kviečia jį laiško rašytojas pasikalbėti. Nueina Reporteris. Senyvas vyras ir jauna mergaitė — vienu du pigiame bute gyvenančių, bet nepaprastai švariai užlaikomame. Žmogus lig varžosi, matyti, kad sunku pradėti pasaką. Reporteris klausia jo: tik vienu du tgyvenate? — Taip, atsako vyras, aš ir duktė. Turėjova motiną, bet ji mirė rugsėjo mėnesi. — Švariai užlaikote kambarius... Ar duktė taip rupinasi švarumu? — Mudu abu, nes ir ji dirba: eina jau aukštesniąją mokyklą. Žmogus abejoja, bet matyti, nusitaręs, pradeda kalbą: — Kaip sakiau pirmą, rugsėjo mėnesį mirė mano žmona. Šešioliką metų išgyvenome. Sirgo sunkiai, ale vis nepasidavė ligai. Paskutinę dieną, maniau neisui darban, bet ji liepė eiti. Išėjau. Dirbu, ale vis jaučiu, kad negerai. Pagalios, taip į pavakarį, atbėga iš namų, sako Onutė mirštanti. Pamėčiau viską, parbėgau namo. O ji be žado. Puoliau į lietuvių daktarą. Jo nėra namie, puoliau prie kito, ir tas pasauktas pas ligonį. Pašaukiau žydėlį. Sako mirs gal šią nakt, gal rytoj. Pračio dar kiek laiko, nubėgau pas lietuvi. Radau. Atėjo jis, ir taip pat sako, kad mirs. Girdi, jei nori, galima gyvastis palaikyti iki 1 ar 2 valandos nakties. O kas nenorės? Išvirkstė daktaras ligonei po oda vaistų. Ligonę lyg gyvesnė pasidarė. Matyti, nori ką tai pasakyti, bet vis negali. Daktaras įspėjo. Taip 1:15 nakties ir atidavė Dievui dušią. Pašaukia graborių. Musų gimimietė, ve mergaitės teta, čia pat. Mergaitė padavė man \$140, kurie rasta nabašninkės kisenyje. Ale aš žinau, kad buvo daugiau. Per šešioliką metų nesdavau namo ir vis jai, vis man Onutei atiduodavau. O iš jos jau doleris tai tik per sąaras tegalėjo išsprukti. Atvažiavo graborius, perkėmė nabašninkę į kitą kambarį. Nešame matracus, nešame jos drabužius ant aukšto. Suėmiau aš šieninką glėbin, lig pajutau, kad kas sudavė man per koją, lig kas nukrito. Bet ne nekrepiau mislės. Žinai, žmogus pats ne savas tokioje valandoje.

Sugrįžtu apacion, gi viduje nei dukters, nei tetos, dievobaimingos moteriškės, artimos bažnyčiai, nebėra. Aš vėl dirbu, kas man reikia. Ir vis nerimauju, kaip čia aš palaidsiu nabašninkę, kad tik 140 dolerių turturu.

Prasiveria durys ir įeina vidun manoji mergaitė, ot, ta, ir jos teta. Pastaroji ir sako: — Verkei, kad neturėsi kuo palaidoti, o štai ką nabašninkė paliko! Nudžiugau, tikrai nudžiugai: 2,990 dolerių paliko. Vėliau tik man paniskėjo, kad mano duktė pati paliko tuos 2,990 dolerių, o ne pati. — Kaip tai duktė? — Nagi taip — sako žmogus — kad ne duktė, tai aš pinigų nebūčiau matęs. Atsimeni, sakiau, kad kas ten isškrito, kai nešiau matracą aukštyn. Tai buvo pinigai. Kai pinigai nukrito, tuoj mano gimimietė pagavo juos. O duktė prie jos: teta, tai papės, ne tavo pinigai, atiduok jam! — Palauk, pažiūrėsim, kiek jų čia yra — rāmina mergaitė teta. Mergaitė nerimsta. Teta eina ant aukšto, skaiityti, mergaitė kartu. Nueina, suskaityo: 2,990 dolerių, taip susuktu būniu. Teta liepia mergaitė: nesakyk tėvui, padėsi va bankon ant abiejų vardo — tavo ir mano! Bet duktė, kiek jos čia yra, dabar pradėjo keturioliktus metus, sako: "Nenoriu, papės pinigai, atiduok jam." — Tamstos laimė turėti tokią dukterį — pastebėjo Reporteris. — Ne taip laimingas, kaip rodosi — atsakė žmogus, — ba aš žinau gerai, kad ne tris tukstančiai buvo, ale apie keturius. Vienas tukstantis, reiškia, kur? — Tai etaoiš shrldu cmfwy cm — Tai jo jau neberasi — nutarė Reporteris. — Taigi ir aš manau, kad neberasiu. Bet tuo ne visas pasibaigė. Dalykas toks, kad musų nepalieka ramybėje ir dabar. Štai dukterį jau po dešimtųjų kalbino teta pamesti mane ir eiti pas ją gyventi. Kai ta nesutiko, tai patarė vogti iš manęs pinigus ir dėti bankan ant jos t. y. tetos, ir savo vardo. Kai mergaitė nurodė, kad griekas vogti, tai teta atsakė: girdi, ant manęs griekas puls, ne ant tavęs. Vėliau viena, dar šventesnė moteriškė, taip pat pasiūkė mergaitė ir vėl mokina: girdi, tu kur pripuolusi paink tėvo pinigų ir duok savo tetai. Kai mergaitė atsakė išpildyti ir šitos ypatos patarimus, tai paskiau dar aukštesnio stono asmuo pasiūkė mergaitė ir vėl mokinti emė, kaip kad tos dvi moteriškės darė. — Liudna istorija — pastebėjo Reporteris — tik nežinau, ar aš galėčiau kuo pagelbėti.

Žymus Krutamų Paveikslų Aktorius Greitai Pasveiko Nuo Reumatizmo

Theodore Roberts, mėgiamas krutamų paveikslų žvaigždė, sirgo ir turėjo reumatizmą, sako, kad Dr. Tripp's Liqueur-Rheumatica suteikė greitą pagelbą nuo skausmu ir jis galėjo pasitraukti iš kėdės su ratukais ir eiti vėl prie lošimo. "Jas pasakysiu pasauliui", jis sako. "Tukstančiai kenčiančių nuo reumatikų skausmu, gaut, arthritis, neuritis ar lumbago turėjo panašius patyrimus su šiomis gyduolėmis, kurios turi beveik magiška jėga, del pergalejimo šiu skausmu ir svarbiose ligose. Pas vaistininkus \$3.

bėti. Nutilova mudu abu. — Ar žinai, kad mano pasaką dar nepabaigta? — paklausė žmogus. Taigi, kad nepabaigta: mano gimimietė nori sulaikyti 500 dolerių, kuriuos turime gauti iš apdraudęs kompanijos. Sakoma, yra tokie įstatymai, kuriais remiantis man galima neišduoti pinigų. Ar jie gali sulaikyti? — Nežinau, — prisipažino Reporteris. — Bet ko jie nori iš tamstų? — teiravosi Reporteris. — Žinai ko nori: pinigų ir dukterį atimti. Tai tokių pasakų tenka išgirsti iš parapijonų, karštų, dievobaimingų žmonių. Nežinau, ar šis žmogaus pasakojimas buvo teisingas, ar atitiko tikrenybę. Duktė jo pilnai patvirtino tėvo pasaką. Tenka manyti, kad kas nors yra ne gerai, nes kitaip, kokiams galams žmogus kreipšis į Reporterį, kurio jis nepažysta, kurio dagi vardo nežinojo. Reporteris.

So. Englewood
Daugiau teisybės.

Pirmadienio "Naujienose", No. 268-me, tilpo korespondencija, pasirašyta J. F. K. Ta korespondencija labai pažemina vietinius lietuivius. J. F. K. išsigando, kad kolektoorius paprasė aukos nelaimingam F. Mulevičiui. Bent man rodosi, kad nėra gėdos prašyti susėlpti nelaimingą kaimyną.

Kas link sklepu, nežinau, iš kur p. J. F. K. taip daug žino. Man gi tenka vaikščioti, ppy vietinį koloniją ir neteko manyti tų mimimų "blaivininkų." Aš manau, kad J. F. K. nurodomos "nuodėmės" neperviršys vietos lietuvių gerų darbų ir galėčiau išskaityti visus naudingus nuveiktus darbus, bet nėra reikalo. Pasakysiu tik tiek, kad vietos lietuviui nepraleido kurčia ausimi nei vieno naudingo Lietuivai tautinio darbo, nei labdaringo, — visuomet gausiai atsiliepė.

ARMONIKOS PADERYTOS CHICAGOJ

Plano ir Chromatic, 120 bal, su 41 notos, su patentuotais sviciais 3 iki 4, \$250, 5 metams garantuotos, 90 dienu išbandymas. Maimome bile j kokias armonikas. Atsiuksit 10c už katalogą.

Finan Piatanesi Accordion Manufacturing Co.
1509 Milwaukee Ave., Chicago, Ill.

Jusų buvęs senas Prietelis Patarėjas

H. LEIBOWITZ

Pėrsikėlė į naują vietą
3633 So. Halsted St.
CHICAGO, ILL.

Valandos nuo 2 iki 8-tai valandai vakare, kasdien Nedėlomius uždarata

Valo, prosina vyrų ir moterų drabužius

G... dalykas: jei žiūrėti suarastėjusiomis ar sukaivėjusiomis akimis, tai viskas išrodo tamsu, ir nieko geresnio negalima nei reikalauti iš musų fašisto. Patarčiau J. F. K. daugiau dirbti visuomenės darbą, o ne šukauti po sklepus ir ieškoti kokių ten blaivininkų.

Vietos lietuviui turi tris draugijas ir buvo dvi vaikų draugijas ir buvo dvi vaikų Dailės Draugija. Ziburėlis likviduotas. Turtas paskirtas Vilniaus našlaičiams. Antroji, butent Vaikų Dailės Draugija, pastaruoju laiku prisidėjo prie SLA. ir jai gerai sekasi. Turi pamokas kiekvieno antradienio vakare Ryder School kambariuose. — Vietinis.

Prierašas. Polemizuojant nepridera iškreipti svetimos min tys ir iškreiptus jas mušti priešininką. J. F. K. korespondencijoje nebuvo smerkiamas kolektivizmas aukų nelaimingam žmogui. Visai ne. Buvo pasakyta tik, kad rinkta aukos nelaimingam sergančiam žmogui. Tame nieko blogo niekas negali nužiūrėti, nes jei galima rinkti aukas, tai galima ir parašyti apie tai. Kad So. Englewoode nebutų brovorėlių sklepose, tai tam irgi niekas netikės: kaip jų šiandien esama kiotse kolonijose, taip, be abejonės, randasi ir So. Englewoode. Ir jei galima žinutėse iš kitų kolonijų parašyti žodis-kitas apie brovorėlius, tai...

S. E. BASINSKI
Advokatas

Real Estate transakcijos mano specialumas.

Ofisas Independent Bldg. & Loan Association

Ofisas Pioneer Realty Co. Specialiuojames 2-s morgičius

1615 West 51st St.
Tel. Prospect 6694
Hemlock 2100-2101

Siuskit pinigus per NAUJENAS

DIDELIS ŠEIMYNIŠKAS BALIUS

Vyskupo Valančiausko Pašelpos Draugystė

Subatoje, Lapkričio-Nov. 19, 1927 m.

CHICAGOS LIETUVIŲ AUDITORIJOJ

3133 So. Halsted St. Mažėjoj svet, ant pirmų lūbų
Pradžia 7 val. vakare. Įžanga 35c. ypatai

Kviečiame visuomenę kuoskaitlingiausiai atsilankyti į šį iškilmingą vakarą, kur galėsimė pasilinksinti ligi vėlaus vakaro prie gražių lietuviškų šokių ir geros muzikos. Širdingai visus kviečia KOMETETAS.

DIDELIS IŠKILMINGAS BALIUS

Rengia Dr-stė Palaimintos Lietuvos

Nedėloj, Lapkričio-Nov. 20 d., 1927 m.

Chicagos Lietuvių Auditorijoj

3133 So. Halsted St.

Svetainės durys atsidarys kaip 6 val. vakaro; muzika po vadovystę p. J. Keturakio, pradės griešti 7 val. vakare.

Kviečiame visuomenę kuoskaitlingiausiai atsilankyti į šį didelį ir iškilmingą balių, nes DR-STĖ PALAIMINTOS LIETUVOS visados stengės visuomenę kuogeriausiai užganėdinti. Taipgi ir šiame baliuje stengsimės visuomenę užganėdinti ir smagiai visus palinksinti. Širdingai visus kviečiame KOMETETAS.

VAKARAS SU PROGRAMU IR ŠOKIAIS

89 DOL. VERTĖS DOVANŲ

Rengia S. L. A. 129-ta Kuopa

Subatoj, Lapkričio-Nov. 19 d., 1927 m.

APVEIZDOS DIEVO PARAP. SVET.

Prie 18-tos ir Union gatvių

Bus perstatoma juokinga komedija "Aš Numičiau". Lošėjai ponios M. Dūndūdienės grupė. Bus įvairių pamarginimų programe. Gera muzika del šokių po vadovystę J. L. Grušo.
Pradžia 7:30 val. vakare.

\$50 Didelis Maskaradų Balius \$50

Rengiamas Lietuvių Tautiškos Parapijos

Nedėloj, Lapk. (Nov.) 20 d., 1927

SAVOJ SVETAINĖJ (3501 So. Union Ave.)
Pradžia 7 val. vakaro

Keisčiausia pasirengusiems pavieniems ir grupėms prairais bus išdalyta pinigais ir daiktai visu vertės 50 dolerių. Griek puiki orcheštra Kviečia KOMITETAS.

BALIUS IR ŠOKIAI

Rengia

Humboldt Parko Liet. Polit. Kliubas

19 d. Lapkričio-November, 1927

SPAULDING SVETAINĖJ

3312 W. North Ave. ir Spaulding Ave.

Pradžia 7:30 val. vakare. Įžanga 35c. ypatai
Kviečia KOMITETAS.

UŽKVIETIMAS

Kviečiame visus savo draugus ir pažy-stamus atsilankyti ir kas laimingesnis bus, tas gaus kalakutą arba paršą dykai.

EMMA PURMALIS IR NOBERTAS

1041 W. 59th Street
Tel. Normal 1222

MASKARADINIS BALIUS

RENGIA

Lietuvos Dukterų Draugija

Šeštadieny, Lapkr.-Nov. 19

Lietuvių Auditorium Salėj

3131 So. Halsted St.

Brangūs ir įdomūs prizai: Grupėms pirmas ir antras, pinigais ir gražių dovanų pavieniems. Pradžia 7 val. vak. Įžanga 75 centai ypatai
Gera muzika. Širdingai kviečia visus RENGIMO KOMITETAS.

MILZINIŠKAS KONCERTAS

— rengia —

Susivienijimas Draugysčių ir Kliubų ant Bridgeporto

Ketverge, Lapkričio-Nov. 24 d., 1927

(PADEKAVONES DIENOJ)

CHICAGOS LIET. AUDITORIJOJ

3133 South Halsted Street

Svet. durys atsidarys 3 val. Programas pras. 4 v. po pietų. Koncerte dalyvauja gabiausi korai, kaip tai: Birutės kora ir moterų koras po vadovystę p-no SIMKAUS. Dainos, kora po vadovystę p-no POCAUS. Kanklių kora, po vadovystę p-no STAPONAVIČIAUS Jaunuolių orkeštras, po vadovystę p-no GRUŠOS. Taipgi, bus solisčių ir solistų, duetų ir muzikalikų kvartetų ir dainų. Taigi bus vienas iš geriausių koncertų. Kviečiame Chicagos lietuvių visuomenę atsilankyti į mūsų koncertą ir savo atsilankymu paremsite Auditoriją, nes visas vakaro pelnas eis Auditorijos labui. Po koncerto, bus puikus šokiai iki vėlumo nakties. Bilietų kainos: \$1.50; \$1.00 ir 50c. Kviečia rengimo KOMITETAS.

PUS RUDENINIS BALIUS

Rengia Lietuvių Baltos Žvaigždės Pašelpinis Kliubas

Lapkričio (November) 19 diena, 1927

Pradžia 7 val. vak. Įžanga 50c. ypatai

Muzika POCAUS Kviečia KOMITETAS.

MELDAŽIO SVETAINĖJ
2244 W. 23rd Pl.

Energijos Šaltinis

[L. U.] Žmogus yra savotiškas prigimties padarinys. JAME nuolat reiškiasi įvairios pajėgos, traukiančios prie vieno ar kitokių žygių. Iš kur gi imasi pas žmogų gyvenimui, darbui nenykstančios pajėgos, o jeigu ir žmogaus stiprumas rodo kai kurį sviravimą, tai nuo ko priklauso žmogaus jėgų tvirtėjimas arba silpnėjimas?

Iš anksto galima pasakyti, kad žmogaus kune reiškiasi tie patys procesai, judėjimai, keitimai, kuriuos mes sutinkame ir visoje prigimtyje. Jie prisilauko ir vienodų visiems kunams prigimties įstatymų. Todėl negalima prieiti prie aiškinių žmogaus prigimties, nepažinus bendrųjų gamtos dėsnių.

Čia ir pradėsime aiškinti, gyvosios gamtos reikinių skirtumą nuo negyvosios medžiagos savybių.

Medžiaga yra amžina.

Seniau buvo manoma, kad medžiaga gali išnykti arba vėl, esant progai, iš nieko susidaryti. Sudegę malkų kruva, sudegė namas ir liko tik maža pelenų kruva. Rodos, turėjo gana didelės tos medžiagos dalis išnykti, nes mes jos daugiau nepastebim. Tačiau yra tiksliai apskaičiuota, kad bedegant medžiagos ne mažiausia dalelė nepažūva. Šiame atsitikime medžiaga yra įgavusi tik kitą formą, išvaizdą, kurios mes nepastebim. Ir ši naują formą — įgavusi medžiaga pakyla kaip neįjaučiama dvasia į padanges ir išnyksta iš mūsų akių. Jei dega malkos, tai nors jos ir sausos butų, vis tiek jose yra užsilię gana didelis vandens nuosimis. Be to, be grynam stovyje esančio vandens, gali bedegant vandens pasidaryti ir kitų medžiagų, kaip seliulozos, krakmolo, cukraus, iš kurių ypač pirmoji ir sudaro didžiausią medžio dalį. Vandeni žmogus gali padaryti iš oro, nors tenai vandens garų visiškai nebutų, todėl nenuostabu, kad medyje iš kitų medžiagų gali pasidaryti vandens. Šis vanduo, kuris sudaro nemažą malkų dalį bedegant išgaruoja į orą ir mums rodo, kad dalis medžiagos yra dingusi be žinios. Malkose yra daug anglies, susijungusios su kitomis medžiagomis, kuri degant susijungia su deguoniu, virsta dujomis ir pakyla į orą. Jeigu sugaudyti iškilusius vandens garus, sudegusią anglį, paimti pelenus, dumus ir viską pasverti, tai gausime tokį pat svarumą, kokis kiekis buvo sudeginta.

Kaip degime, taip ir visuose kituose gamtos reiškinuose medžiaga nenyksta, ji tik priima įvairias formas. Mes gerai žinome, kad vanduo gali būti kietam stov — ledas, skystam ir pavirsti garais. Taip gali padaryti ne tik vanduo, bet ir kiekvienas ant žemės randamas kuras. Iš geležis kaitinama virsta skystimu ir dar daugiau kaitinant, ji gali virsti ir garais. Tik kiti kurai suskystėja arba virsta garais prieš tokios aukštos temperatūros, kuri yra aukštesnė už anglies ugnies kaitrą ir todėl kitos medžiagos dėl kaitros stokos dar nepasiekė žmogui į garus paversti, bet bendrai imant, visos medžiagos yra galima garais paversti.

Ant saulės, kur temperatūra yra labai aukšta, dauguma ty medžiagų, kurios randasi pas mus kietam stovy, plauko, kaip pas mus vanduo, pavirtusios į garus. Medžiaga gali ne tik iš kieto daikto virsti nematomais garais, bet ir dar didesnių stebuklų gali su jais atsitikti. Kad cukrus gali virsti spirytu, visiems yra gerai žinoma, bet kad geležis virstų auksu, būtų daug nuostabesnis dalykas, o

tačiau ir tas einant prigimties įstatymais yra galimas dalykas. Jau viduriniuos amžiuos, ty laikų medžiagų kitėjimo procesų tyrinėjojai, alchemikais vadinami, ieškojo būdo vienus metalus paversti kitais, brangesniais; jiems tas, žinoma, nepavyko, nes šioj srity mokslas dar nebuvo pakankamai išsivystęs.

Bet dabar girdime pasireiškiant vieną antrą balsą, kad pavartyko viena medžiaga paversti kita, pav.: gyvasis sidabras, leidžiant per jį elektros srovę, paverčiamas į auksą, bet ar tai visiškai tikri davyiniai, dar nėra galutinai nustatyta. Bet mokslininkai sutinka tik viename klausime, kad prie atatinamų sąlygų gali vienas metalas virsti kitu, tik iki žmogui pasiekęs tai padaryti, gal but, dar prieš vieni, antri, o gal ir dešimtys metų.

Siek tiek susižinę su ta medžiaga, iš kurios esame "nulydyti" ir į kurią vėl pavirsime, galime pakalbėti ir apie antrą su medžiaga surištą dalyką — energiją.

Energijos pasireiškimo formos.

Kur tik randama medžiaga, ten kartu sutinkame ir energiją. Magneto gabalas turi ne tik svarumą, bet ir tam tikrą jėgą, traukiančią prie magneto metalinius daiktus. Kaip magnetas, taip ir visi kunai pasižymi vienas antrą traukiamąją jėga.

Zvaigždė zvaigždę traukia tam tikra jėga, žemė traukia zvaigždes, traukia ir visus kuru esančius ant žemės, kurie visi krinta prie jos.

Ir mažesni daiktai vienas antrą traukia, tik jų traukimo jėga tokia maža, kad jų veikimo pasekmis mes nepastebim. Tiesa, tobulais fizikos stebėjimo prietaisais galima nustatyti kiek daug pasilenkia du pakabinoti metaliniai rutuliai, dėl tarpusavio traukiamosios jėgos, bet tai gaunasi labai mažas skaičius.

Be traukos, mes gyvenime sutinkame ir daugiau energijos pasireiškimo formų. Šiluma, elektros srovės jėga, šviesa ir dauguma visokių judėjimų, tai vis savotiškos energijos pasireiškimo formos.

Kaip vienokia medžiagos forma pakeičiama, taip ir energijos vienokia pasireiškimo forma galima pakeisti kitokia. Šiluma virsta darbu, darbas vėl del trynimosi sukelia šilumą; elektros srovė betekdama per plonas vielas, virsta šiluma, šiluma vėl gali virsti elektrą ir tt.

Todėl energija gali keistis, bet ji taip pat kaip ir medžiaga negali išnykti.

Turim progos įsitikinti, kad žemės traukiamoji jėga niekad nenyksta ir nemažėja, bet ir kitos energijos formos yra nenykstančios. Šiluma taip pat nenyksta. Norint tuo įsitikinti reikia paimti šiltas daiktas ir patalpinti į tokią vietą, kad šiluma iš jo negalėtų į šalį išeiti. Tada tas kuras neatšals. Paprastai apsaugojimui nuo atšalimo vartojama indus su dviem sienelėmis. Tarp sienelių buva tuščias tarpas, iš kurio yra ištrauktas oras. Per šį tuščią tarpą šiluma sunkiai gali išeiti ir todėl tokiuos indus patalpinti koki nors daiktai ar skystimas labai ilgai neatšala.

Jeigu paprastai visi įkaitinti kunai atvėsta, tai šiuo atveju taip pat šiluma neišnyksta, o ji tik persikelia į aplinkinius kurus, susilydama orą ir kitus daiktus, ar net pakildama į erdvę.

Nors energija ir yra nenykstanti, amžina, kaip ir visas pasaulis, tačiau ji apsirėškia veikliu ir neveikliu stoviu.

Ir yra susitarta veikiančią energiją, šilumą, judėjimo ener-

Dalis Pittsburgho miesto, kuri liko supurtyta gaso eksplozijos. Kairėj yra Monongahela upė; per miesto centrą plaukia Allegheny upė. Viršuj gi kairėj matyti ir Ohio upė. Upių sąjungoj, kur pažymėta vilyčia, yra naturalio gaso tankai, kurie eksploziodavo, užmušdami daugiau 20 žmonių ir keletą šimtų sužeisdami. (1) Oliver namas, kuris liko eksplozijos supurtytas. (2) William Penn hotelis.

giją, vadinti kinetine energija, priminsim, kaip ši energija augalose susikrovė.

Augalas čulpia šaknimis iš žemės neorganines (neatgali-nes) medžiagas, įvairias druskas, o iš oro per lapus paima anglies dvideginio dujų.

Po įtaka saulės spindulių energijos veikimo, iš šių per lapus ir šaknis paimtų medžiagų, susidaro cukrus, krakmolas, riebalai, baltymai ir kitos gyvoj gamtoj sutinkamos medžiagos.

Ši saulės spindulių energija, padedanti susidaryti įvairioms maistingoms medžiagoms, nepranyksta, o pasilieka tose maisto medžiagose paslėptam stovy.

Ir mes, paėmę duonos, daržovių nepajusim tos iš saulės atėjusios ir pasislėpusios energijos, bet kai mes šį maistą suvalgom, tai mūsų kraujas ir kitos kuno dalys puikiai moka šią augaluose esančią energiją pavesti darbo energija, šilumos energija ir mes, jei tik maisto turime, iš jo semiamė sau gyvenimui reikalingą energiją.

Zmogaus energijos šaltinis. Iš žmogaus energija nuolat sklįsta į visas puses.

Pirmiausia kiekvieną gyvenimo valandą iš žmogaus įvairiais keliais išteka šiluma į orą ir į kitus aplink esančius daiktus. Žmogus išdalina šilumą kvėpuodamas, nes įtraukia šaltą orą, o išpučia šiltą, išdalina šilumą prakaituodamas, išdalina šilumą ir visu savo kuno paviršium, nes žmogaus kuno temperatūra yra aukštesnė už aplinkinių kuno temperatūrą, ir kuriuos iš žmogaus nuolat teka šiluma.

Jeigu, vidutiniškai imant, visą paros metu iš žmogaus išeinanti šiluma būtų sunaudojama vandeniu šildyti, tai šia šiluma būtų galima užvirinti 27 kilogramų vandens.

Kad žmogaus kuras neatšaltų, tam reikalinga iš kur nors nuolat paimti šilumos. Aukščiau esam minėję, kad augaluose, o žinoma, ir mėsosje ir kitam gyvuliniam maiste, yra susikrovę paslėptos energijos ištekliai. Kai žmogus šį maistą suvalgo, jis išnaudoja esančią jame paslėptam stovy energiją.

Augaluose energija susikrovė besijungiant įvairioms medžiagoms. Norint šią sukrauta energiją paliusuoti, reikalinga vėl suskaldyti augalinės maisto medžiagos. Taip mūsų virškinamam take ir yra daroma. Ten skaldoma maisto medžiagos į tas dalis, iš kurių

jos yra suvartytos ir pasiliuosuoja kuno šilumai palaikyti reikalingą energija.

Bet kunui šilumos yra tiek daug reikalinga, kad vien skalduo keliu įgytos šilumos jam yra per maža. Žmogau šilumai palaikyti reikalingas nuolat jo kune einantis degimo procesas.

Mes esame pripratę matyti degimą su ugnim, kuomet išsidalina daug šilumos. Bet daugely atveju tas pats degimas gali eiti be ugnies. Degimas yra kunų jungimasis su ore esančiu deguoniu.

Jei šis jungimasis eina pamažu, nėra ugnies ir jokios aukštos temperatūros.

Geležies rudijimas yra jos išlėto vykstantis degimas.

Toks be ugnies degimas visuomet vyksta mūsų kune. Kune dega su maistu paimti bal-

tymai, dega cukrus, dega ir riebalai. Deguonį mes paimam su įkvėptu oru per plaučius, iš ten jis eina į kraują ir jo išnešiojima po raumenis ir kitas kuno dalis, kur tik eina degimas

Įvairių medžiagų degimas palaiko mūsų kune visuomet vienodą temperatūrą, o taip pat suteikia ir reikalingą darbui energija. Esame minėję, kad viena energijos forma gali virsti kita. Ir žmogui dirbant šiluma virsta darbu reikalinga energija.

Jeigu žmogaus kuras bus sveikas, maisto virškinimas ir degimas eis gerai, žmogui visuomet, jei tik maisto netrūks, rasis pakankamai jėgų darbu. Bet, kai virškinimas sukrinta, degimas negali visoj pilnumoj pasireikšti, žmogaus jėgos silpnėja.

Kalbos Ribos

Rašo Dr. A. Mentvidas.

Tuli žmonės mano, kad kalbą viską galima išaiškinti. Aš bandysiu įrodyti, kad tai yra klaidinga. Mimika, rankų mošavimu, akimis, pirštais ir kitokiais būdais ir be žodžių vienas žmogus gali kitam nematoma išaiškinti. Kalba yra kur kas tobulesnė įmonė minčių, žinojimų, patyrimų perdavimui kitiems, vienok toli gražu ir ji nebutuola. Šią netobulumą bandysiu įrodyti pavyzdžiais.

As nepažįstu jūsų tėvo ir jūs bandykite man išaiškinti taip, kad iš jūsų kalbos būtų aišku, kaip jis išrodo, kokis jo balsas ir tt., kad aš sutikitęs jį pažinčiau. Nė manęs, nė kito nieko nesupažindinsite su juo, tol, kol nepažodysite jo fotografijos. Vienas akių metimas į jo paveikslą supažindins su jo išveizda daugiau, negu dienos ar savaitės aiškintimai. Atveskite savo tėvą asmeniškai ir kelių sekundų pažinėjimas į jį duos da aiškesnį supratimą. Jo balsas irgi skiriasi nuo visų kitų žmonių, kurio jus irgi nē aprašyti, nē kalba išaiškinti negalite. Supras tik tas, kas girdės jūsų tėvą kalbant.

Bet sakysime, kad jūsų tėvas yra plika galva, be kairės kojos, arba yra be dešinės rankos, arba be nosies ir kaip kitaip skiriasi nuo didžiūmos

moniu. Vienok yra su panašiais trukumais ir kitų žmonių. Tiesa, jeigu pasakysite, kad jūsų tėvas lauks tokioj ir tokioj vietoj pažymėtu laiku ir špaskanosite tokias jo ypatybes, kurios metasi į akis, tuomet jį atradus galima spėti, kad mažu tai ir tas žmogus, apie kurį kalbėjote. Vienok tai bus tik spėjiojimas, o ne žinojimas.

Nė vieno žmogaus mes negalime aprašyti kalba taip, kad iš mūsų kalbos kiti jį pažintų. Ne tik žmogaus, o ir tukstančių kitų daiktų. Muzikos kritikas, pav., rašo recenziją apie ivykusį koncertą, operą, ir skaitytojas supranta tik tiek, kad buvo kks tai gero arba kas tai blogo. Kiekvieno muzikanto ir kiekvieno dainininko muziką ir daingą galima suprasti tik girdėjimu, o negalima išaiškinti žodžiais.

Nė kada sakoma tokius paprastus žodžius, kaip juodas, baltas, raudonas, klausytojui nėra aišku, nes spalvos gali būti šviesesnės ir tamsesnės. Todėl darome palyginimus sakydami "raudonas, kaip kraujas", "baltas, kaip sniegas." Nors ir kraujas ir sniegas nėra visuomet nustatytos spalvos, vienok palyginimai duoda šiek tiek aiškesnį supratimą. Čia man prisimena mano mokyklos lankymo laikai. Tu-

rėjome gana gabų odos ligų mokytoją, kuris aiškinti apie šitas ligas mokėjo labai talentingai. Viena, jis buvo plačiai prityręs, todėl jam begiga kalbėti, kita — buvo iškalbus. Ir po visų šitu aiškinimų, po studijavimo iš knygų, po išmokimo žodžiais aprašyti daugelį odos ligų, kada visi galėjome išlaikyti egzaminus iš odos ligų, nusivedė jis mus į kliniką, kur buvo žmonių su įvairiom odos ligom. Ir pas mus studentus pasidarė Babelio susimaišymas; spėjiojimas. Žinovo, genijaus neatsirado nė vieno. Pažinojome lengvai tik tas ligas, kurias buvome pirmiau kur nors matę; susipažinome į porą valandų su daugeliu tu, kurių per amžių iš knygų ir lekcijų nebūtume išmoke.

Nestebėtina, kad moderninė mokykla vis labiau tolsta nuo lekcijų auditorijoje, o krepia daugiau dėmesį mokinių darbą laboratorijose, kelionėse, vizitams į įvairias vietas ir tt. Visi žinote, kad Rusiškose gimnazijose mokinama buvo vokiečių ir francuzų kalbos per 7 ir 8 metus, o vienok nė vienas gimnazistas užbaigęs mokyklą negalėjo kiek tinkamai susikalbėti. Jis žinojo gramatiką ir sintaksę, žinojo daug žodžių, buvo supažindintas su vokiečių ir francuzų literatūra, vienok paprastas žmogelis, pagyvenęs Vokietijojej pora metų, praktiškiau kalbėjo vokiškai, negu mūsų iš knygų mokytas gimnazistas. Jeigu jau su kalba taip yra, tai ką besakyti apie botaniką, zoologiją, geografiją, fiziką, chemiją ir panašius mokslus? Čia aiškintimai nors ir reikalingi, bet jie būtų tuščias dalykas be praktikos. Net geografijos, istorijos, sociologijos ir panašių mokslų studijavimui jau rengiamos ekskursijos. Yra numatoma, kad ateityje klasėse mokiniai abai mažai laiko begaišins, kad egzaminai visai bus panaikinti.

Apart to, kad žodžiais daugelio dalykų visai negalime išaiškinti, kitus tik apgrobais galima išaiškinti, kad patys žodžiai tankiai neturi griežtų būdų, da yra ir kitas kelubai, kur vienas žmogus nesugeba vartoti ganėtinais žodžiu. Vieni per visą savo amžių kalbą ir rašo vartodami tik tuksantus kitų žodžių, gi patys žodžiuose vartoja iki 25,000 žodžių. Daugelis žmonių nežino daugiau kaip 700 žodžių. Ir kad neišėtu didelių nesuderinimų ir abejonių, prisieina kalbėti ir rašyti kiek galint stragčiau, lioingiau. Net ir taip darant, visgi nuomonės pasiskirsto apie tai, kas pasakita arba parašyta. Ir ar reiklia stebėtis, kad daugelis poetų ir rašytojų skundžiasi, kad svietas jų nesupranta? O kalbėti jie moka aiškiau, negu paprastai piliečiai.

Žmogus žmogų bando suprasti ir suprasti tankiausiai galima ne pilnai iš to, ką ir kaip jis pasakė, o iš to, ką jis norėjo pasakyti. Todėl prie atskirų žodžių ir sakinių kabinėtis yra nežmoniška.

Ar Jus Kankina Pleiskanos? Naudokite Ruffles. Ar Jums Galvos Odą Nėsti? Naudokite Ruffles. Ar Jus Plaukai Slenka? Naudokite Ruffles. Ar Jus Norite Apsaugoti Jus? Naudokite Ruffles. Užlaikymui savo plaukų gražiais ir tankiais Naudokite Ruffles.

SVEIKATA

Ši skyrių Dr. A. J. KARALIUS—3303 S. Morgan St., Chicago, Ill.
veda Dr. A. MONTVID—1579 Milwaukee Ave., Chicago, Ill.

SIS-TAS APIE DŽIOVĄ

Pras. Dr. A. Montvidas.

Chicago skaitosi sveikliausias iš visų tokio pat didžio miestų ir čia pernai tapo įregistruota 35,756 džiovininkai. Įregistruo daugiausiai dispenserijos, o privačiai gydytojai pranešė apie 8,504 naujus džiovininkus ir apie 2,530 mirčių nuo džiovos. Įdomu, kad 1908 metuose, kuomet pradėta Chicagoj versti, kad apie džiovininkus būtų pranešama, tapo įregistruota tik 2,577 džiovininkai, o nuo džiovos mirė 3,915. Reiškia, kad apie kelias dešimtis tukstančių tyčia ar netyčia buvo nepranešta. Įdomu ir tai, kad kuomet džiovininkai nebuvo sekami ir mažai kas jais rūpinosi 1908 metuose, nuo džiovos mirė 3,915, o jau 1926 metuose miršta tik 2,530 — netoli pusantro tukstante mažiau. Da ir dabar biednuomenės apgyventuose distriktuose apie daugelį džiovininkų nežinoma, nes didžiama vargšų nelanko gydytojų, kol tik visai blogai pasidaro, todėl patys nežino džiovą turį, o ir gydytojai tuose distriktuose yra apsilėidę arba prašomi biednicko, kuris yra tamsus ir baugštus, neraportuoja. Pavydžiui, net ir pernai metais iš vieno negrų apgyvento distrikto buvo pranešta tik apie 50 apsirgimų džiova, o mirė apie 200. Pasiturintieji žmonės laiks nuo laiko kreipiasi į gydytoją sveikatos iširimui, todėl liga greičiau randama. Ir jie nebijo būti raportuoti, nes supranta, kad valdžia tik tuomet bus sekminga kovoj su džiova, kada patys ligoniai kooperūs. Todėl kada pasizūri į Chicago mapą, kurioj yra sužymėta kiek džiovininkų randasi kokiam distrikte, matai jų netoli lygiai visur, bet miršta nuo džiovos nepalyginamai daugiau susikimšusiuose, vargšų apgyventuose distriktuose. Tai viena. Antra priežastis yra, kad biednuomenė neturi iš ko gerai gyventi ir iš ko gydytis, nors džiova yra lengviau prašalinama liga, negu daugelis kitų ligų.

Džiova yra apkrečiama liga, tai yra vienas džiovininkas gali apkrešti daug sveikų žmonių. Todėl namie jis privalo turėti atskirą nuo kitų kambarį, vartoti atskirus indus, slucstikus, neturi bile kur spaudytis, kosėti ir čiaudėti. Vaikai apskrečia kur kas greičiau, negu suaugusieji, todėl džiovininkui draudžiama gyventi sykiu su vaikais. Kas neklauso, ant durų prilipdoma kerta, kad visi matytų, kad ten gyvenama džiovininko ir nesilankytų. Jeigu ir šitas negelbsti, tuomet atvažiuoja vežimas ir nugabena ligonį į apskrities ligoninę. Šitoks patvarkymas butinai reikalingas vaikų apsaugojimui, jeigu pats ligonis yra tamsus arba nori ir vaikus nužudyti sykiu su savim.

Chicago miestas turi nemokamą sanitoriją, bet ten sutelpa tik apie 1,200 džiovininkų, apskrities ligoninėj irgi yra džiovininkų skyrius, bet ligoninė mieste ir prastoj vietoj. Oak Forest institucija randasi netoli Chicago ir čia liucos vietos daugiau, bet daugelis chigagiečių nelinkę ten eiti. Tai nemokamos vietos. Kadrama statyti greitai džiovininkų namų priemiestyj, kur visų žma kaina miestas išnucmū; kambarius ir butus džiovininkams, nes į esamas nemokamas įstaigas jau netelpa, o mokamąsias sanitorijos brangios — biednuome-

nei neįkandamos. Šitokie miestai statomi namai džiovininkams butinai reikalingi, nes dabar daugelis nenori eiti į sanitorijas, o užsidarius su vaikais gyventi, keliasi į pigius nesveikus kambarius praščiausiuose distriktuose. Mat žmogus yra linkęs gyventi savo bute arba turėti nors savo

savo kambarį. Išskėlimas į sanitoriją slėgia tokį žmogų dvasiniai, o tai negerai jo sveikatai. Suprantama, nuo vaikų atskiriami tik tokie džiovininkai, kurie turi veikiančią ligą, kurie gali apkriesti kitus. Tie, pas kuriuos liga yra sustojusi veikti, gali pasilikti namie.

Chicago miestas kovai su džiova skiria apie 2 milijonu dolerių kas metais, bet is to turi užsilaikyti sanitorija su 1,200 ligonių, 8 dispenserijos ir didelis skaitlius sanitarų ir slaugių, kurie lanko džiovininkus namuose, ieško naujų li-

gonių, tarnauja sanitarijoj ir dispenserijose ir daug kitų darbų dirba. Todėl praseina parduvinėti kalėdinius ženklelius ir įeskoti kitų šaltinių įplaukoms. Bet kaip nebutų keblu, visgi darbas eina sparčiai pirmyn. Reikia tikėtis, kad netolimoj ateityj bus pasiekti netoli visi džiovininkai; kad nuo jų bus apsaugoti sveikieji, kad ir pa-

tys džiovininkai bus tinkamiau aprūpinti, negu dabar. Gydytojų vedama sveikatos propaganda pasiekia vis didesnį skaitlių gyventojų; valdžios patvarkymai ir suranda ligonį ir apsaugoja sveikuosius nuo apkretimo — ir rezultatas visko šito vis mažiau mirčių nuo džiovos.

Mados galybė.

Kunigaš prie krikšto): Ar jūs sumišote, kad norit kudiui duot vardą "Radio"? Kunigaš: Ką jūs, prabaštelj! Dabar tokie laikai, susilaukite jūs dar, kad paprašys kudiųj pakrikštyt Fokstrutu arba Charlestonu, ne tik Radiju.

Pas lietuiviskus bagočius.

Mūsų Fifi fortepijono mokinasi pas geriausi profesorių Palangoje ir jau visai fain skambina... — O keturiom rankom pamelė Fifi griežti jau irgi moka? — Ką tamsta subladai? Mūsų Fifi yra žmogus, ne bezdžionė, kad keturias rankas turėtu.

GREITAS SEZONAS

Dabar jau prisiartina šventės — linksmios bet ir išalidžios.

Nariai mūsų 1927 Kalėdinio Kliubo yra prisirengę — o jūs?

Jūsų paprastos taupymų sąskaitos ir investimentai nebus išleidžiami; jie juos padidino.

Jūsų sąskaita maloniai bus priimta bile kokiame departamente šio Banko.

CENTRAL MANUFACTURING BANK DISTRICT

A Trust Company
1110 West 35th Street,

A State Bank

A Clearing House Bank

CUNARD LINIJA LIETUVON

Greičiausi plaukimai per okeana pasauly. Išplaukimai iš New Yorko į Southampton kas Sereda vienu ir milžinų ekspresinių laivų

Berenarzia Aquitania Mauretania

o paskui sužemtu į Kauną. Pamatykite Londona pakely. Taipgi tiesiai į Londoną kas Pėnyčia nauji alieju varomi laivai. Trėčios klesos laivakortės į abu galų iš

New Yorko į Kauną \$203 ir brangiau. Atskiri kambariai, erdi vieta, geras naminis valgis, mandagus patarnavimas. Del kitų infirmacijų klauskite bile Cunard agento, arba rasykite tiesiai pas: 140 N. Dearborn St., Chicago

CUNARD LINE

Peoples Furniture Co.

DVI DIDZIAUSIOS LIETUVIŲ KRAUTUVĖS CHICAGOJE

Užlaiko viską del namų

Taipgi Wholesalnikai ir Rakandų

Išdirbėjai

SEKLYČIŲ SETUS

Mes išdirbinėjame nuosavoje dirbtuvėje pritaikindami kiekvienos ypato skonius. Čia visuomet rasite didelį pasirinkimą, kaip gatavų setų taip ir del užsisakimo. Yra šimtai skirtingų madų romai ir apdengimai del pilno patenkinimo Tamstų noro. Saugiai paliginę prekų rūšis ir jų žemas apkaivimus busite tikri, kad Peoples Furniture Co. Krautuvės yra geriausia vieta pirkti seklyčiai setus ir visas kitas namų reikmenis.

COR. RICHMOND ST. & ARCHER AVE.

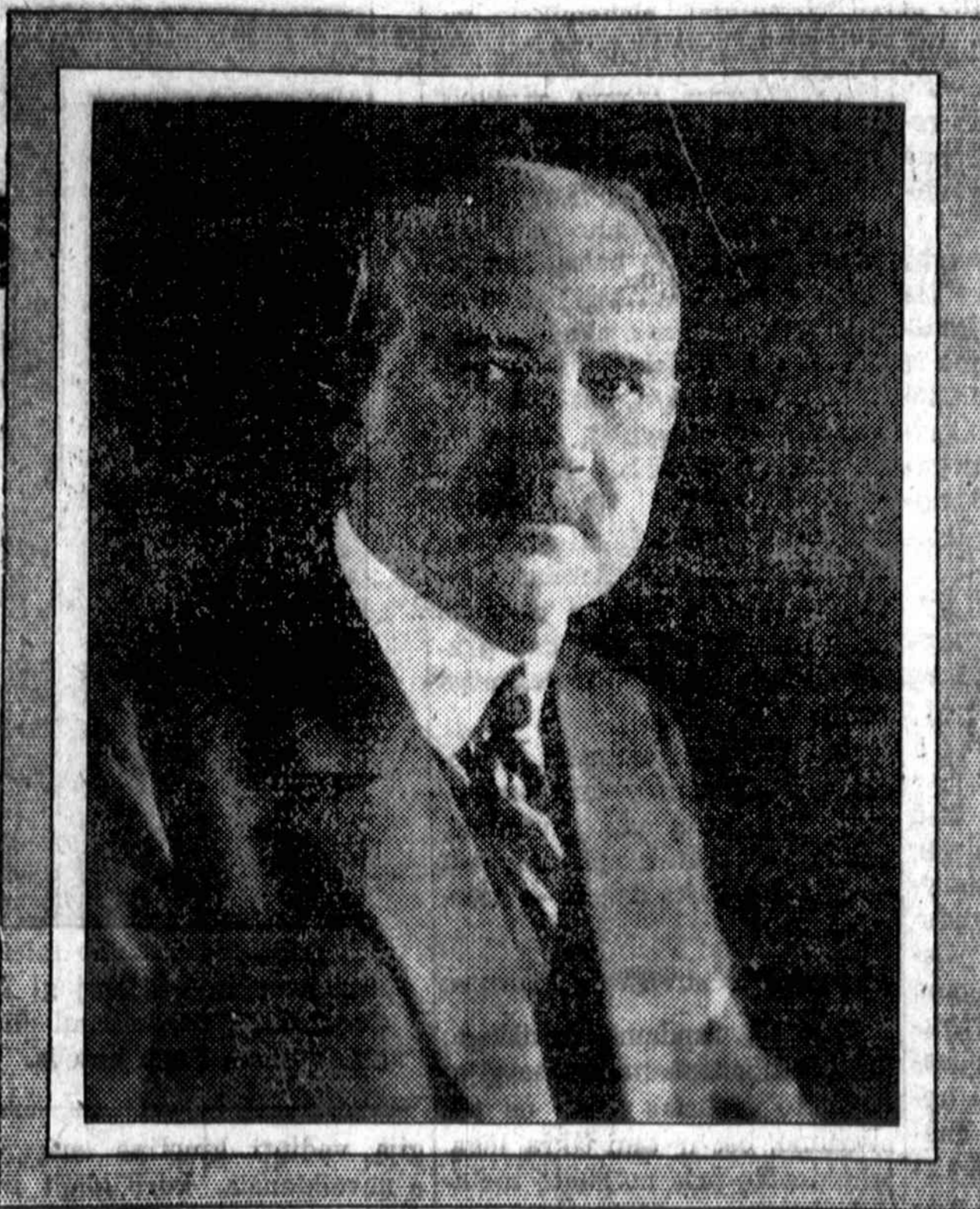
LENGVUS ISMOKEJIMUS SUTEIKIAME VISEIMS

4177-83 Archer Ave., 1922-32 S. Halsted St.

Lafayette 3171
M. KEZAS, Vedėjas

Canal 6982
J. NAKROSIS, Vedėjas

C. W. NASH

President The Nash Motors Company

Pranešimas nuo

NASH

Mūsų Lietuviams Draugams Chicagoj

Metai iš metų Nash karai įgauna vis daugiau ir daugiau populiarumo tarpe Chicago lietuvių ir tas dasiekė tokio laipsnio, kad užtylėti apie jį būtų didelis apsilėidimas iš mūsų pusės.

Kreditas už šį populiarumą didelėj daugumoj priklausomus mūsų dideliame skaičiui lietuvių mechanikų ir dirbtuvių darbininkų, kurie savo gabumu ir atsidavimu pagelbėjo del išstobulinimo Nash.

Vadovavimas Motorinių Karų Vertėje

Publika gerbia Nash karus ir tai yra didžiausias turtas kokį mes turime ir sykiu su mūsų nepaliaujamomis pastangomis užlaikyti tą pagarbą ir padidinti gerą vardą kurį mes dabar turime, mes dabar įsteigėm lietuvių departamentus žemiau pažymėtose vietose kur Nash yra pardavinėjami.

Tas pats lietuvių gabumas ir sumanumas, kuris pagelbėjo Nash karus išstobulinti, bus dabar sunaudotas del jūsų patarnavimo ir pardavinėjimo mūsų produkto. Kromet jūs atsilankysite į tas krautuves, lietuvis jums maloniai patarnaus—reikalaukit jo, ir ko jūs norėsite, jis visuomet draugiškai, greitai ir mandagiai patarnaus.

Cicero Auto Shop, 5912-14 W. 22-nd Street
Chicago Nash Co., 2000 S. Michigan Ave.
Roseland Motor Car Co., 10857 Michigan Ave.

Bruno Simokaitis

Lietuvą Aplankius

(Tėsinys)

Pasitaiko, kad kai kuris biskupų supyksta, kuomet jo "mėlynakė" kas nori pavilioti; bet jie randa būdą ir susitaiko be pes-tynių. Todel ir sakau, kad už tai Lietuvos jaunimui reikia duoti kreditą! Bet kalbant apie Lietuvos jaunimo geras puses, negalima nutylėti ir blogųjų. Dalykas, matote, labai papras-tas: Lietuvoje yra labai daug gimnazistų ir gimnazisčių, ir labai apgailėtina, kad didelė dauguma tų gimnazistų (sčių) nelabai nori dirbti. Mat, jie jaučiasi inteligentai, tai jiems juodas darbas maždaug yra sve-timas dalykas. Kuomet jie ne-nori ant ūkio dirbti, tai kas lieka daryti? Well, reikia va-žiuoti į Kauną ir gauti koks nors darbas, kad būtų ponu. Ži-noma, Kaune visiems ir negali užtekti to poniško darbo. Ku-omet pasirodo, kad Kaune nega-lima gauti darbo, tai kas tada daryti? Reikia naują partiją organizuoti. Tada bus galima būti partijos lyderiu ir gauti politišką vietelę! Taigi šitoki-u būdu Lietuvoje pasidarė devynios galybės partijų ir, ant galo, susitvėrė deparatyvų partija! Aš nežinau, ar tokių daiktas yra galimas kaip be-partyvių partija, — tegu pats skitytojas apie tai sprendžia. Bet yra faktas, kad tokia par-tija jau buvo atsiradus Lietu-voje. Tai ir sakau, jeigu Lie-tuvos jaunimas taip progresuo-tų ir į darbo pusę, tai Lietu-voje ateitis galėtų turėti ir patikimą viltį dėl ger-esnio rytojaus. Baigda-mas noriu pastebėti, kad man teko matyti Lietuvoje gimnazistų (-čių), kurie yra gana nuosirdūs darbininkai, bet labai gaila, kad tokių nelabai daug randasi.

Geltų pasportų tragedija

Kuomet apsisitoli Kaune, tai gauni gana daug gerų įspūdžių, bet pasitaiko ir labai blogų. Man bevaikšiojant po Kauną teko tokių dalykų patirti, apie kurių buvimą aš niekuomet nebūčiau tikėjęs, jeigu pats nebūčiau matęs. Dalykas ot-

kame: Kaune randasi tokių pa-nelių, kurios turi "geltonus" pasportus. Kuomet man teko su viena panele pasikalbėti apie abelną merginų gyvenimą Kaune, tai ji man papasakojo ga-na daug liūdny dalykų! Ji be-kalbėdama pradėjo verksti ir aš užklausu, ko ji verkia? Ir štai ką ji man atsakė: "Tamsta gyvenimi demokratiškoje šalyje, tai vargiai gali suprasti tų ša-lių gyvenimą, kur vergija gy-vuoja".

Išgirdęs tokius žodžius del žingeidumo aš pradėjau klausi-nėti jos kame dalykas? Bet ji man vėl atsakė: "Man sar-mata Tamstai aiškinti apie musų daugelio merginų padė-tį". Bet aš jai pradėjau aiš-kingi, kad man būtų labai įdo-mu patirti, kame čia dalykas. Ji išsima popierą ir rodo man.

"Ar Tamsta žinai ką šitas reiskia?" Atsakiau, kad "ne". "Jeigu tamsta neturi nieko priešingo, tai aš papasakosiu apie savo gyvenimą ir sykiu kitų tokių nelaimingų, kurios nemato savo gyvenime jokios ateities. Aš esu ukininko duk-tė; linkniau gimnaziją apie tre-tis metus. Šeimynoje pasida-rė suirutė. Toliau manęs nelei-do mokytis ir sykiu turėjau ap-leisti savo tėviškę. Apleidus tė-viškę, aš pradėjau tarnauti pas ukininką. Bet pasirodė be ga-lo sunkus gyvenimas, ypatingai de-jo, kad aš dalyvavau tarpe pažangiosios visuomenės. Ma-nęs neapkentė. Metus viską, aš atvykau Kaunan ir gavau šio-kį tokį darbą. Jauna budama mylėjau eiti į va-karus, su merginomis drau-gauti, pasikalbėti apie Lie-tuvos politiką. Žinomas, daly-kas, mano nusistatymas labai nepatiko davatkoms. Jos nieko negalėdamos daugiau man pa-daryti, padavė skundą į tam tikrą valdžios skyrių, kad aš esu paleistuvė ir sykiu reika-lavo, kad iš manęs būtų atimtas paspartas. Nežiurint to, kad prieš mane nebuvo jokių įrodymų, bet aš buvau nu-skriausta amžinai. Iš manęs paspartą atėmė ir buvo įsaky-ta, kad aš turiu lankytis pas gydytoją dėl sveikatos patikri-

nimo (rodos, syki į savaitę). Blogiausia tas, kad aš negaliu nė darbo gauti, nė mokyklą lankyti. Aš manau, kad tamsta gana gerai supranti kiek toks gyvenimas turi vertės. Jeigu tamsta manim netiki, atsi-klausk rimtų Kauno piliečių; jie jums paliudys ne tik apie mane, bet apie desėtkus tokių nelaimingų, kaip aš. Viso labo tamsta. Man per daug griaudu su tamsta kalbėti".

Pe tokio pasikalbėjimo aš palikau labai sunervuotas. Bet ant rytojaus sutikau vieną Kauno žymų veikėją ir prie pir-mos progos aš jo užklausu, ar Lietuvoje yra tokia tvirka-vimo įstaiga, kuri pasiiaiko su valdžios žinia.

"Žinai tamsta, yra ir nėra; kaip nori taip gali suprasti. Tiesa, kad valdžia atima iš merginų pasportus ir duoda joms 'geltoną paspartą', ir jos turi lankytis gydytoją. Be to, jos negali turėti pilnų piliety-bės teisių".

"Bet ar visuomet valdžia tu-ri įrodymų, kad tos panelės yra tokios?"

"Tai matai tamsta, čia tan-čiausia politika; be to, patys kunigai suvedžioja arba šiaip davatkos liežuvius paleidžia; na, ir, žinoma, jeigu mergina yra kam užtarti, tai gerai, o jeigu ne, tai atima iš jos pas-partą ir tiek. Aš esu tikras, kad iš 80% yra atimti pas-partai dėl politiškių išrokavi-mų".

Dabar aš dar labiau likau su-interesuotas tuo klausimu ir nutariau atsiklausti pas vieną Kauno žymų biznierių. Tas biznierių man papasakojo beveik tą patį ką ir pirmiaus. Pas-kaiau susipažinau su vienu ka-reiviu, ir jo užklausu. Jis man irgi tą patį pagiedojo. Pa-sikalbėjus su visais minėtais žmonėmis, pradėjau daryti ata-linkamą išvadą. Vieną vakarą nutariau su tulu piliečių pla-čiau apie tą dalyką patirti. Vakare mes nuėjome į vieną žymią įstaigą, kur susirenka tik Lietuvos turtuoliai. Čia mudu susėdom prie stalo ir dai-romės, kaip "žvirbliai po ka-nytas". Dalykas labai papras-tas: pažiuru į vieną stalą — sėdi keturi gražiai apsirengę ponai, bet vienas jų man lyg būtų matytas. Vėliaus atsiminiau, kad aš jį mačiau Laisvės Alė-joj vaikščiojant su ilgais "juo-

dais andarokais". Tada aš at-siklausu savo draugo, ar jis pažįsta bent kurį iš jų. Jis man atsakė, kad jis pažįstas visus. Tai aš jo paklausu, kas jie per da vieni, ir ar tos jų mo-terys ar panelės, kurios sėdi apie stalą su jais? Jis man at-sako: "Tie visi keturi vyrai yra kunigai, o tos panelės, tai draugės. Aš manau, kad tam-sta pats gerai supranti, kame čia dalykas".

Bet aš jam sakau: "Argi pas-jus, Lietuvoje, kunigai eina į šitokias vietas su mergoms?" "Tamsta, čia visai nieko nėra naujo ir tai pas mus pa-prastas daiktas".

Aš manau, kad skaitytojas galės pats padaryti išvadą iš viso šito mano aprašymo. Aš galiu pasakyti tik tiek, kad aš neradau nieko biauresnio ir šlykštesnio, kaip šitas įspudis. Ko verti yra Lietuvos kunigai ir kokią garbę Lietuvos vald-žia turi vedama šitokią biau-rią demoralizaciją! Vadinasi, patys kunigai lenda prie jat-nų merginų ir suvedžioja jas. Pagalvokite, ko verti tokie Lie-tuvos katalikių bažnyčios vadai?

Lietuvos šeimynos

Kuomet nuvažiuoji pas Lietu-vos ukininką, tai tuojaus pa-matai, kad tėtė su mama "ne-tinginiai". Paprastai randi apie 4 arba 5 sunus; kartais tiek pat ir dukterų. Ukininko sei-mynoje labai daug kalbama apie dalis. Mat, Lietuvos uki-ninkai paprastai niekad nepa-baigia mokėt dalių, o kai pa-baigia dalis mokėt, tai jau seni žili žmonės. Lietuvoje tebėra dar mada, kad tėvas turi duoti dalį sūniui arba dukterei, jeigu nori kad ji arba jis ištektų. Bus ne pro šalį priminti, kad Lietuvoje dalys turi sprendžia-mą balsą meilės reikaluose. Ne-žiurint, kaip mergina būtų skai-sti ir darbšti, jeigu ji dalies ne-gali gauti, tai jai labai sunku apsigyventi.

Gal kai kas išrodo, kad čia tik juokai, bet rimčiau pažiūr-jus į šį klausimą, reikia pri-pažinti, kad didelės šeimynos kenkia Lietuvos gerovei ir labai tankiai išardo ukininkų gyveni-mą. Jei iš didelės šeimynos pa-silieka vienas iš sunų gyventi, tai jis skursta visą savo gyve-nimą, kol išmoka dalis savo broliams ir sesutėms. Žinoma,

Lietuvos kunigai rėkia gerklės atidare: "Nevaisingi medžiai turi būti iš šaknų iškasti ir su-deginti". Tik gaila, kad jie pa-tys nevaisingi senberniai. Žino-ma, ne visi, kaip tenka girdėti iš Lietuvos žmonių...

(Bus daugiau)

Moteries smegens

Amerikos rašytoja ir kovo-toja už motėtrų teises, Elena Gardener, mirdama pavedė sa-vo smegenis Karnelio univer-sitetui su tikslu įrodyti, kad moteries smegens lygiai yra išsivystę, kaip ir vyrų sme-gens.

Karnelio universitetas gar-sus yra įžymių žmonių, moksl-ninkų smegenų rinkiniu.

Šio smegenų muzėjaus di-rektorius, anatomijos profeso-rius Papecas, smulkiai ištyręs rašytojos Gardener smegenis, padarė labai malonią moterims išvadą. Profesorius sako, kad p. Gardener smegenys rauskšų ir pilkos smegenų medžiagos gausumu išsivystę ne mažiau, o gal but ir geriau, negu esan-tieji Karnelio muziejuje garsių vyrų smegenys.

Redakciroje.

—Ponas redaktorium, į mane pavasarinis vėjas taip paveikė, kad aš parašiau iš karto tris apysakas: "Laimės pasaka," "Senas lokomotyvas" ir "Suru-dijęs kordas." Gal tamsta at-spausdinsit savo laikraštyje?

—Ne, gerbiamasai! Patar-čiau kreiptis į kurį nors senos geležies supirkėją.

Phone Central 5999
Res. Lawndale 6707
Richard J. Zavertnik
ADVOKA-TAS
127 N. Dearborn St.
Room 805 Chicago

Tel. Boulevard 0313
Mrs. N. Zukauskas D.N.
Registruota Akuserka ir
Nėprapatė
3249 S. Morgan St.
Patarimas dykai

J. V. BARKAUSKAS
FOTOGRAFAS

Pasekmingai
traukia me-
grupes ir pa-
vieniūs. Rei-
kalui esant e-
nam į namus.
Musų kainos
prieinamos.
Darbo geru-
mas užtikrin-
tas — kviečiame atsilanky-
ti — 4092 Archer Ave. Tel. Laf. 0265

MALT TONIC — EXTRA PALE SPECIALIS ALUS

Del žindamų moti-
nų. Nei vienas ne-
gali būti be

MALT TONIC'O

arba
Extra Pale Alaus

Jis yra rekomen-
duojamas per

Dr. B. McNicholas

Prašykite savo groserninko arba aptiekoriaus, jeigu jie negali suteikti, tuomet pašaukite

FREDERICK BROS.

Boulevard 2538 811 W. 37th St., Chicago

Del aplinkinių miestelių kreipkitės prie St. Bartkus,
3824 Deodor St., Indiana Harbor, Indiana
Indiana Harbor. Telephone Indiana Harbor 1627

MARIO CHAMLEE

Metropolitan Operos Tenoras, rašo:

"Mano balsas, suprantama, yra didžiausias man dalykas. Apsaugot jo gerumą yra nuolatini mano tikslas. Kai del cigaretų, tai man suteikia didelio smagumo vėsus Lucky Strikes kvėpėjimas. Aš atrandau, kad jie niekad nepaliečia man gerklės."

Mario Chamlee

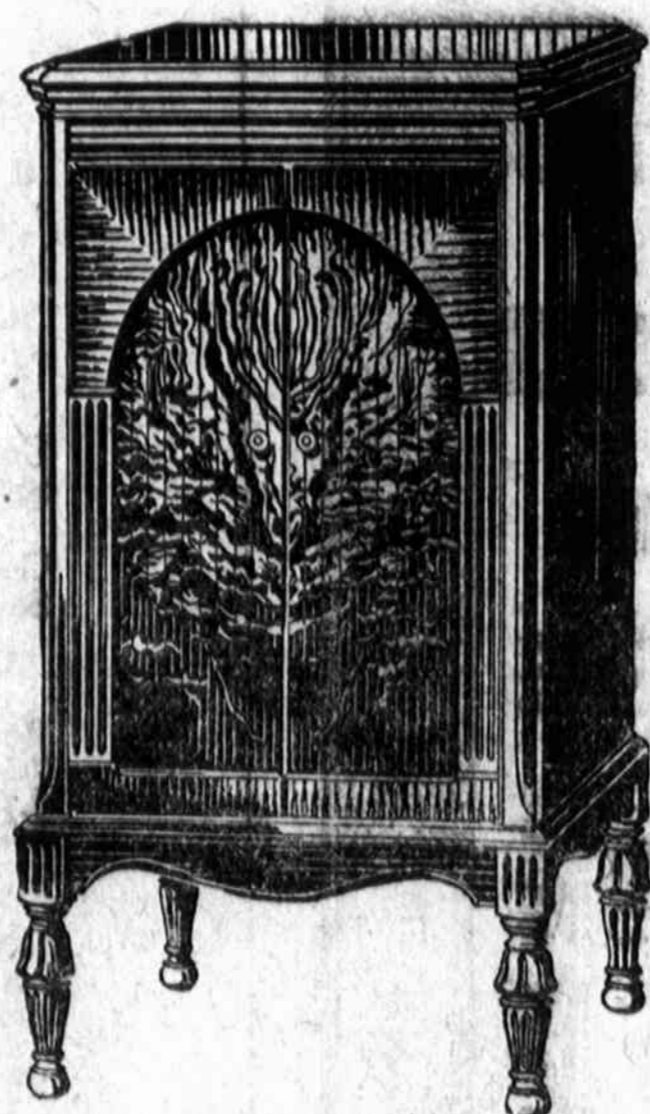
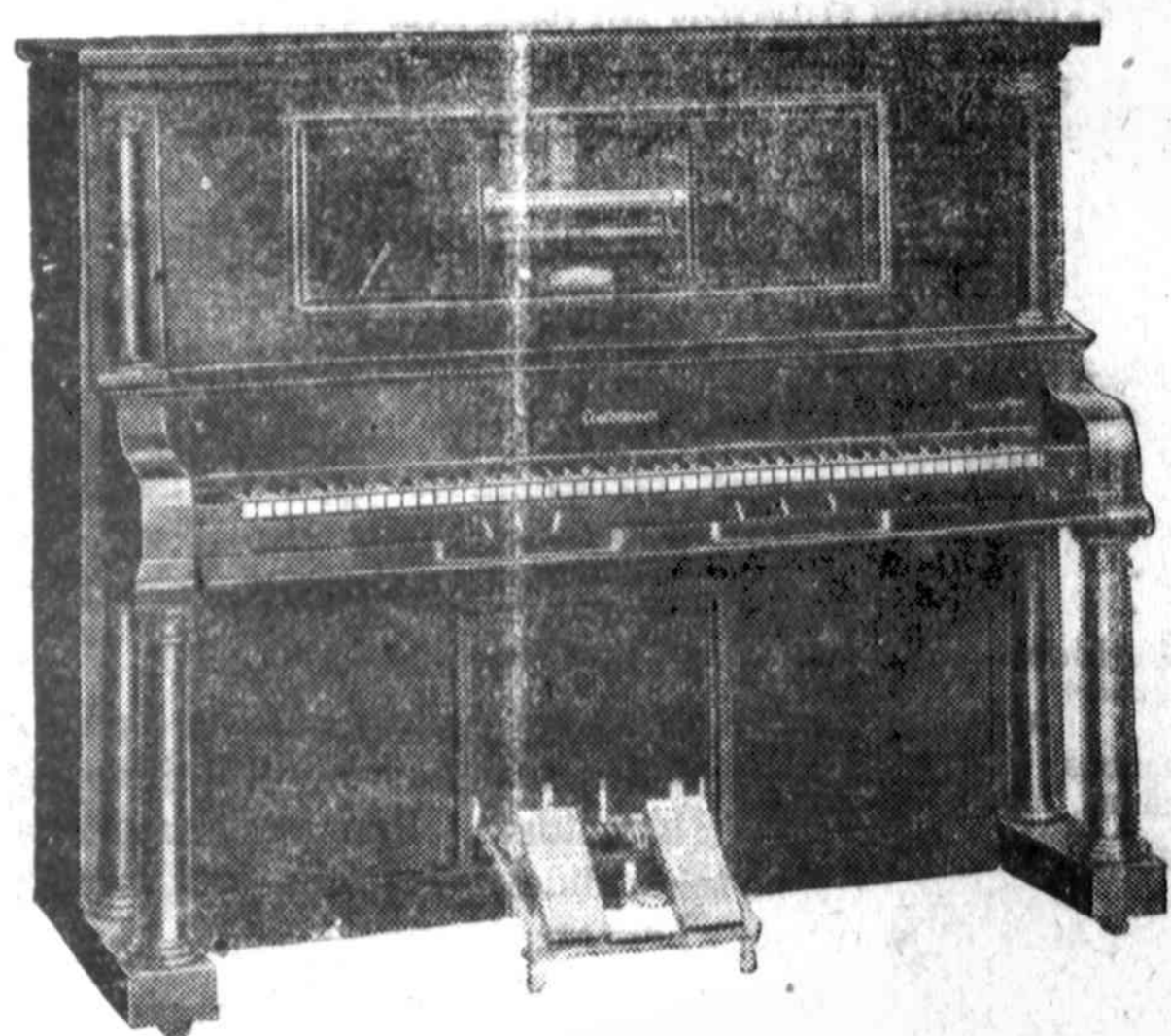
LUCKY STRIKE CIGARETTE

PADARYTI IŠ
TABAKO DERLIAUS
SMETONOS

"It's toasted"

Nei Jokio Gerklės Erzinimo — Nei Jokio Kosulio.

Sumažintos Kainos Pianų

- H. C. Bay Grojklis Pianos už \$145
- Kimball Grojklis Mahogany už \$125
- Kimball Grojklis Walnut už \$345
- Stark Oak Pianos \$195
- G. P. Johnson Grojklis už \$295
- Baldwin Player Hamilton už \$298

Pirm negu pirksite pamatykite muzikos krautuvėse pas:

Brunswick Radiolos R. C. A. Radiolos, Atwater Radiolos, Kent Freshman Howard labai geros Radios. Gražūs kabinetai. Kainos žemiausios visoj Chicagoj.

JOS. F. BUDRIK, Inc.

3417 So. Halsted St.

Fel. Bonneyard 0637

DR. MARYA DOWIAT-SASS

1707 W. 47th St. Valandos nuo 8 iki 12 diena, nuo 2 val. vak. Nedėlionis nuo 12 iki 2 val. po pietų

Fel. Yards 6423

Mockus & Lieberman LIEUVIŲ ADVOKATAI

756 W. 35 St. Kampas Halsted St. Ofiso valandos nuo 10 iki 12 diena ir 2 iki 9 vakare

FOTOGRAFUOKITĖS

Mano naujai, artistiškiškai ištaisytoje studijoje

Mano ilgą metų patyrimą ir nuolatinius sekimas naujų ir senųjų fotografavimo priemonių ir technikų, taikant naują ir patrauklią užtikrinimą užtikrinimą užtikrinimą užtikrinimą

W. J. Stankuno Studija

3315 So. Halsted Street, Telefonas Yards 1546 Chicago, Ill.

Turkiškos, Rusiškos Sulfurinės Vanos Ir Elektrikinis Gydymas

Treatmentai visokių ligų, rumaizmo, nervų atsilaisvimo, šaltos ir taip toliau, su elektriniais prietaisais tik ką dabar naujai ištaisytais ir su paskiausių laikų mokslo išradimais pagėrinimais.

A. F. CZESNA

1657 W. 45th St. Kampas Paulina Street Atidara dieną ir naktį Phone Boulevard 4552

CUNARD

(Per Angliją) į Lietuvą sumažinta kaina 3 klasės sugražintinių laivakortčių į Kauną ir atgal ant Berengaria ir Aquitania \$215 Mauretania \$211 į Liepoją ir atgal šiais laivais \$186

Reumatizmas sausgėlė

Nesikankykite savę skausmais, Reumatizmu, Sausgėle, Kaulų Gėlimu, arba Mėšlungiu - raumenų, sukimų; nes skaudėjimai naikina kuno gyvybę ir dažnai ant patalo paguldo.

JUSTIN KULIS

3259 South Halsted Street CHICAGO, ILL.

SPECIAL

Atneškite savo veltnes skrybeles del išvalymo į tokią vietą, kurioje žino kaip reik išvalyti ir pamatysit jus patys kaip jus puikiai išrodys. Nelaukite kol pasidarys didelis susigrudimas.

PADAUŽŲ FILOSOFIJA

Rengiasi eit pasivaikščioti

Chicago yra užsilikę keli išnykusių gadynių gyvūnai. Jie buvo keturi, bet dėl nežinomo priežasčių vienas jų rezignavo iš šio trubelių pasaulio, tai paliko jie tik trys. Jų buvusios profesijos maždaug tokios: Vienas yra ex-bučeris, antras - ex-redaktorius, o trečias ex-manageris. Jų praeitis paminėjau ne dėl ko kito, kaip tik dėl to, kad jie "iš praeties savo te stiprybę semia."

Minimas orkestras susidėsiąs net iš vieno muzikanto. O tas muzikantas, tai tas durnelis, kurį jums ne kartą teko matyti ir girdėti špeliuojant ant Halsted stryčio. Bet jo armonika bus italijoniška. Tai bus simbolis draugiškumo su Muzoliniu. Mat Voldemaras padarė komercinę sutartį su Muzoliniu, tai kad padarytiam bizni, musičkiai kvasištam turai but špeliuojama ant italijoniškos garmoškos.

Jeigu įvyks minėtame programme kokių nors pakeitimų, Padaužs pasistengs painformuoti apie tai visuomenę. Pad. Koresp.

Interpelijacija Padaužų Respublikos Apšvietos Ministeriui

Ar yra žinoma p. Padaužų Ministeriui, kad daugelis mūsų amerikoniškų lietuvių, nuvažiavę į Lietuvą, negali jokiū būdu nusipirkti byro, porėposumersasėdžio ir taipgi negali nieko pasisūsti, nes niekas nerūnija ir arjop nedaro: Su visais virš minėtais dalykais butų tik pusė bėdos, jeigu nereiktų atsiklausti Lietuvos piliečio, kur yra polis steišinas, ir kada treinas išėina. Virš minėtas trobelis daugiausia kankina mūsų pones, nes jos ypaš negauna patarnavimo, kuomet sako "Džianai, nurunyk į salianą parnešti byro".

Dalykas labai paprastas: Jonas paliėka irgi gana keblioj padėtyj, kuomet išgirsta toki įsakymą nuo ponios. Ar yra žinoma p. Ministeriui, kad Pilviškių nuovados viršininkas pasijuto labai keblioj pad'ty, kuomet viena ponija, lėjo į nuovados raštinę, užklaušė: "Ar čia yra polis steišinas?" Nuovados viršininkas pradėjęs galvoti, kaip čia reikia atsakyti, paraudonavo, kaip "dėgo red" ir nōroms nenoroms turėjo prisipažinti, kad jis nėra užtektinai mokytas duoti inteligentišką atsakymą į ponios klausimą. Kadangi šitokių atsitikimų yra labai daug ir mūsų amerikiečiai lietuviai negali gauti tinkamo patarnavimo, ir kadangi iki šioliai Padaužų Ministerija nesirūpina išleisti

naują žodyną del pasikalbėjimo Amerikos lietuvių su Lietuvos lietuviais, tai reikia rimtai susirūpinti, yra pavojus, kuomet mūsų tautiečiai, nuvykę Lietuvon, nelbagaėės visai susikalbėti. Dėliai šitos priežasties matau reikalo patiekti kelletą raktų iš virš minėtų nelaimių:

Klaipėdoje (pas p. Stikliorių viešbutyje).

Viena ponija užsakydama sau pietus, paklausė veiterio: "Ar gal turite saurkraut?" Veiteris pasidairė ir užraudęs atsakė: "Ponia, labai gaila, bet nežinau kokį valgį jūs užvardinat saurkraut." Ponia nustebug: "Del Dievo meilės, jie net nežino kas yra saurkraut. Nugri kopustai!" Veiteris: "Prašau, ponija, turime."

Šiauliuose (stotyj, II klasės bufete)

Du amerikoni sėdėdami prie stalo: "Ei, veiteri, atnešk mūdiem du botels byro." Veiteris priėjęs: "Ką, ponai, norėjote?" Amerikonai: "Byro." Nustebug veiteris: "Kas tai do daiktas, tamsta?" Amerikonai rimtai: "Nugri alaus!"

Panėvėžyje (valgykloj).

"Duokite man smal steik su onions." Veiteris nustebug: "Ar tai gal koks amerikoniškas gėrimas?" Amerikonas: "Ne gėrimas, bet valgis." Veiteris: "Gerai, tamsta, gal jūs malonėtumėt užvadinti lietuviškai, nes aš nesuprantu anglų kalbos." Amerikonas į savo draugą: "Džio, kaip steikas lietuviškai vadinasi?" Jo draugas: "O well, priklausio kokio mit tu nori." Toliau nenugirdau, kaip užsibaigė.

Griškabudijoj (krautuvėje)

"Duokit man dvi poras stokings". Krautuvininkas paklausė: "Ką tamsta norite?" Sūpykęs amerikonas: "Pančekas." Kiek vėliau: "Duok man du pakeliu cigarečių ir baksa mečių." Krautuvės darbininkas: "Turlut tamsta norite papirosų?" "Na, žinoma." Krautuvės darbininkas: "Ką

daugiau tamstai?" Amerikonas: "Mečių baksa." "Aš nežinau, kas tas do daiktas, tamsta?" Amerikonas: "Nugri švčhel'ai."

Vilka viškėje (ant geležkelio stoties).

Moteris įbėgus į stotį priėjo prie langelio ir klausia stoties budėtojo: "Tamsta, kada sekantis treinas ateis?" Budėtojas: "Kas, tramvajus?" Ponia: "Ja." Budėtojas: "Tamsta, čia tramvajai neina." Ponia supykus: "Kaip gi neina o kam tos trekės yra?" Budėtojas: "Nežinau, ko jūs norite, bet jūs norite žinoti, kada sekantis traukinys išėina, ar taip?" Ponia: "Na, žinoma, aš noriu važiuoti į Kauną." Budėtojas: "Tamsta, sekantis traukinys išėina iš Vilka viškio tryliką valandą." Ponia supykus šaukia savo vyrą: "Džianai, komier, ką jis čia šneka apie kokią tai tryliką valandą, aš nesuprantu?" Vyrras (maty, išsigėręs gerai): "O tegu tave velniai, aš tau sakiau, kad nereikia važiuoti į tą Kauną."

Atsižvelgiant į virš minėtus faktus, prašau, Pono Miniestrio, pasirūpinti žadynu, kaip greit galima, nes mums, amerikonomas, grėšia pavojus del nesušalinbėjimo su Lietuvos piliečiais.

Su pagarba Ne Piliietis.

Dievo karvutė.

Rusijos bolševikų yra uždrausta minėti Dievą. Cenzorai iš knygu Dievo vardą visur brauko. Vieną kartą atnešė cenzorui apysaką, kur tarp kit ko buvo pasakyta: "Pro atdarą alngą lėkė Dievo karvutės (vabalai) ir tupė jai ant plaukų ir rubų." Cenzorius labai supyko, pamatęs Dievo vardą: "Kokia čia Dievo karvutė (božja korovka)? Žiūrėk, tu man, varys uia tikybinę propagandą! Aš jums parodysiu!" Ir jis visur išbraukė žodį: "Dievo," o paliko tik: "karvutė." Tokiu budu išėjo: "Pro atdarą langą lėkė karvutės ir tupė jai ant plaukų ir rubų."

Gudrus tėvas.

-Na, Jonuk, ką tau tėvas padovanojo varduvėms? -Skustuvą. -Na? Kamgi tau skustuvas,

juk tu turi vos devynis metus?

-Kol užaugsiu, tėvas sakė pats juo skusis.

Teisme.

Žmona apskundė savo vyrą, kad jis ją sumušęs.

Teisėjas kaltinamajam: -Tamsta jau antru kartu esi teisiamas už žmonos sumušimą. Pereitą kartą žadėjai ir pirštu jos neliesti. Ką dabar pasakysi pasiteisinimui? -Aš, pone teisėjau, jos pirštu ir neliečiau, tik kumščia.

Vaistai.

Gydytojas, ajžiurėjęs ligonį, išrašė jam vaistus ir paduodamas receptą, sako:

-Paimk šitą ir išgerk prieš valgį šaukšte vandens. Ligonis sprato gydytoją žodiškai. Parėjęs namo sumirkė receptą šaukšte vandens ir prarijo... Ir išgijo!

Per sunki atgaila.

Vienam ukininkui kunigas per išpažintį uždavė kaipo atgailą, priberti į batus po saugų žirnių, apsiuoti ir taip apsiavus nueiti į bažnyčią ir parėiti. Paėjęs apie kilometrą, ukininkas negalėjo tvirti skausmu. Norėdamas atgailą išpildyti, jis užėjo pakeliui pas pažįstamą, žirnius gerai išvirė, supylė atgal į batus, apsiavė ir tada jau be skausmų galėjo baigti savo kelionę.

GERIAUSIA VIETA YRA PASIRINKIME DRAPANŲ

Siame Rudeninio sezono atidaryme, mes turime apie 200 įvairių modelių, todėl ateiiktumet vieną iš geriausių.

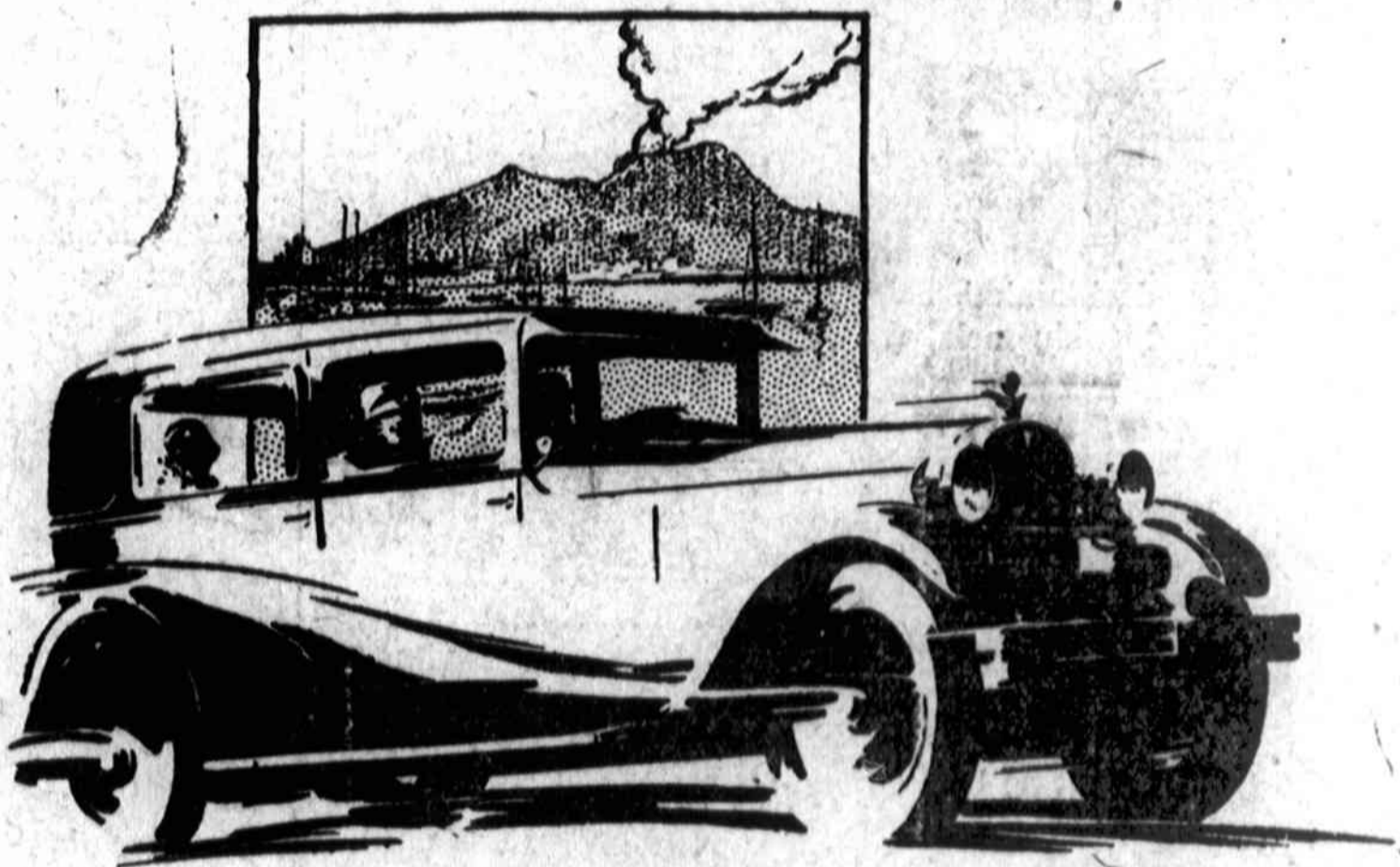
Nauji Rudeniniai Siutai ir apsiaustai

Jų vertybė yra labai didelė sulyginamai su kitais. Kada jūs pamatysite didžiausį pasirinkimą stylių, spalvų ir materijų gerumą, jūs nusistebėsite, kaip mes galim paroduoti už taip žemas kainas. Visi stiliai Rudeninio sezono jau yra. Ateikite ir persitiktinkite. Gerai žinomas bargenais seniai pagarsėjęs ir visada gerai patarnaujantis.

J. SAVICKAS

6234 S. Western Av. Chicago, Ill.

Atdara Nedėliimis nuo 8 iki 1-mai po pietų.

Jėgos Galijotas

Kaip Hudsono naujas išradimas teikia Didelį Spaudimo Veikimą su bile gasu

Table with Standard Models and Custom-Built Models, listing car models and prices.

Su pagelba didelio išradimo prie Super-Six principo, naujas Hudsono Didelio spaudimo motoras suteikia vienodumą ir jėgą garinio inžino.

Naujas Hudsono motoras teikia greitą veikimą ir didelį spaudimą be nustojimo vieno ir lankstumo. Paprastas gasolinas suteikia tokią didelę jėgą kaip kitų karų varojamas brangus kuras.

Alyvos praskiedimas yra apsaugotas. Didesnė jėga, greitumas ir kuro ekonomija yra gaunama. Kiekvienas jo veikimas yra daug geresnis.

HUDSON Super-Six

Hudson Super-Six turi lietuvių departamentą, Kuomet jūs atsilankysite į pardavimo, kambarį reikalaukite lietuvių ardavėjo. Klauskite Mr. Montvid Hudson Motor Company of Illinois 2220 South Michigan Ave.

Advertisement for Brighton Coal & Building Material Co. featuring 'Fill the Bin' slogan and a list of products and prices.

IMPERFECT IN ORIGINAL